

ПІЗНАЙТЕ ПРАВДУ
А ПРАВДА
ОСВОБОДИТЬ ВАС.

ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСТНИК

ЗА НАРІД
І
ЗА ВІРУ.

THE GREEK ORTHODOX HERALD

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

РІК II.

ВІННІПЕГ, МАН. СІЧЕНЬ, 1925

ЧИСЛО (10) 1

АРХИЕПИСКОПСЬКЕ ПОСЛАННЯ НА РІЗДВЯНІ СВЯТА.

ПАСТИРЯМ І ДІТЯМ РІДНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В АМЕРИЦІ І В КАНАДІ.

„Слава на небі Богові, на землі спокій,
над людьми Боже змилювання”.

(З ангельської пісні при народженні Сина Божого).

З найвеличнійшим Святом Християнського світа, з святом народження Сина Божого вітаю Вас Любі Пастирі, Брати та Сестри. Нехай серце Ваше, Мої Любі, відчує в день того великого Свята тиху, покірну, віддану Божій Волі радість, яку мали в своїх серцях пастирі в ночі на полі, перші що почули небесну вістку про здійснення великих обітувань Божих, про змилювання Боже над грішним світом, про народження Божественного Немовляти. Нехай в Вашому серці, як і в тих пастирів та волхвів, запалає святе бажання теж прийти та вклонитися Божому Сину, що прийшов у світ і принести Йому свої дарунки, — дарунки великої відданості та любови. Тихої, побожної святої радості, якою віє від свята Народження Сина Божого від широго серця зичу усім Вам.

У кожного з нас є світлі спомини споріднені з тим святом, спомини, особливо, з діточих літ, коли в своїй діточій невинності і чистоті, ми були ближче до Бога і могли живіше відчувати радості сього свята. Нехай-же серце Ваше, коли воно затвердло, коли йому тяжко прилучитися до тих радощів, нехай воно повернеться до тих діточих споминів, нехай скине з себе, хоч на короткий час того свята, тягар наших земних і часом не так то чистих інтересів, і принесемо ми свої серця у їх діточій невинності і чистоті в дар Божественному Дитяку. Се буде найкращий дар для Нього. Ми приймемо сього Гостя з Небес молитовно з святою тихою радістю і великою вдячністю Богу за Його змилювання, за те, що для нашого спасіння Сина Свого Він послав бо для нас же Син Божий приходив, — з нами жити, нас учити і за нас страждати.

„Слава на небі Богові, на землі спокій, над людьми Боже змилювання”, віщують землі з народженням Сина Божого Святі Ангели.

Святою урочистістю, дивною чистотою віє від тих слів. Ними Святі Ангели з веління Божого відкривають нову світлу добу в житті людства.

Син Божий несе мир грішній землі, несе змилювання Боже і від землі має підноситися слава Богові.

І мимохідь великим жалем стискається серце. От вже дев'ятнадцять віків пройшло, довгих, довгих, страшних, кривавих дев'ятнадцять віків, і чого тільки світ не бачив на протязі їх, якого тільки не пережив жахиття. Великі болі, невимовні страждання тих жахливих віків хіба можна змирити? А тепер чи не розподілені діти Божі на тисячі ріжних народів, класів, партій, напрямків, світоглядів, вір? Чи не палають серця їх нестримною злобою, бажанням визиску з боку сильних, помсти з боку слабших? Чи не дишуть вони всі, і з великим жалем треба сказати також і християне, непримиримістю напрямків, розбіжністю інтересів? Чи не готується всесвіт людський горячково до нової різни, до нового самознищення? Чи не вириваються тепер в наш час з тисяч озлоблених сердець, затуманених умів тяжка хула на Бога та прокляття всьому на землі? Чи не поривається тепер чоловік, — творіння Боже, відкинути Бога, — свого Творця, упевнити себе, що нема вищої Мудрости керуючої миром, нема Господа, що миром керує дикий, животний інстинкт боротьби всіх проти всіх? Не можна заперечувати правди усього того, все се, яке воно не є жахливе, приходится признати.

Але Божа ласка все-ж з нами. Приходять певні святі хвилини і промінні тієї ласки особливо призаблююче сяють, примирюють нас одного з другим в сьому світі непримиримої злости, проказують світлу стежку в житті, та кличуть на верховини праведності, святості і обдаровують великими надіями, надіями, що все перемагають навіть жахиття землі.

Великий день спомину народження Сина Божого на землі є одна з найвизначніших таких святих хвилин. Великою надією свято се запалює серця наші. Не даремно народилося Божественне Немовлятко. Не даремні великі ан-

гельські обітування. Правда, мир і тепер во злі, і тепер ще він корчиться в муках безвихідного, як здається, зла. Але-ж, чи можемо ми слабим своїм зором охопити всю величість Божого діяння, всю безмежність Божих плянів спасіння світу. Нам приходится тільки з покірною вірою прийняти велику вість Ангелів, що з народженням Сина Божого розпочалася нова доба в житті людства. Лише тільки вдумливо глядаючись в дорогу, яку вже пройшов світ і в нашу сучасність, ми можемо лише в малесенькій частинці розкривати сю безмежну величінь Божественного діяння з метою спасіння, оправдання людей, повернення їх знов до Бога.

Отже пригляньмося нашим часам. Чи не є дійсно по суті наш час часом боротьби за те, аби в сьаві було ім'я Бога на небі, аби люде братами на землі стали, аби мирне життя їх було під охороною ласки Божої, Божого змилювання. Нехай і тепер ще корчиться світ в своїх муках, нехай і тепер ще одвернувшись од Божої стежки, він даремно шукає других, нехай, але придивиться, які кличі всюди дзвенять, навіть у тих, що відвернули лице своє від Отця-Бога. Чи не прийшовший на землю Бог дав сі кличі, чи не Божественне Немовлятко, народження якого тепер святкуємо, знесло на землю той огонь віри в перемогу правди, боротьби в ім'я любови, огонь великих надій на майбутнє, світле Боже Царство, огонь, який тепер палає всюди. Не самі люде сей огонь розпалили, Син Божий, народження якого святкуємо, приніс його нам як дарунок небес грішній землі.

Пригляньтеся, навіть ті що одвернулись в своїй темноті від Бога і вони примушені служити вічним ціллям, начертаним Божою Рукою, і вони своєю працею, хоч може в хибний спосіб, силкуються здійснити на землі те, що проголосили Святі Ангели в ніч народження Сина Божого.

Нехай же не смутить нашої радості те, що діється в світі, нехай не підриває воно нашої віри, наших великих надій. Слава на небі Богові, на землі спокій та Боже змилювання будуть досягнені, але тоді, коли свободна чоловіча воля випробує усі стежки своїх помилок і повернеться сама на єдину, Богом проказану путь. Насильства, примусу Царство Боже не знає.

Свято народження Сина Божого, що приніс на землю вогонь жадоби того, що провістили Ангели нехай буде для нас днем особливою зміцнення нашої палкої віри в грядущє Царство Боже. Нехай се буде день особливої радості, що мусить охопити усіх і віруючих і не віруючих навіть, бо і для них Він — Великий Учитель. День сей має бути днем особливою піднесення нас в поривах подяки Богу за Його велику любов до нас негідних дітей. День сей мусить стати днем особливо палких молитов, аби ті світлі часи, що їх віщували Ангели, часи миру посеред людей і слави Богові наблизились до землі.

Тому то до великої радості, до славлення Сина Божого, до духовного піднесення кличу і я Вас Любі Брати та Сестри словами самої Церкви, які виспівує Вона в одній із своїх Різдвяних Пісень:

Христос раждається, славіте,
Христос з небес, зустрічайте,
Христос на землі, підносьтеся...

Амінь.

† Архиепископ Іоанн Теодорович.

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ З КИЇВА.

Ч. 923

12 грудня, 1924 р.

Всеукраїнська Православна
Церковна Рада,
м. Київ, вул. Короленка, ч. 24.

ДО ВСІХ БРАТІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ.

„Слава на небі Богові, і на землі мир,
над людьми Боже змилювання”.

В сі дні, коли весь християнський світ святкує наро-

дження Христа, коли всі, хто вірує в Нього, підносять свої хвальні пісні до неба, Всеукраїнська Православна Церковна Рада, як вищий керівничий орган всієї Української Православної Автокефальної Церкви, що об'єднує іменем Народженого від Діви Спасителя всіх дітей своїх, розкиданих по всьому світу, з далекого Києва, з гір його, освячених Св. Апостолом Андрієм Первозванним, надсилає своє братерське вітання любови Христової, всім тим вірним Українцям, що за океаном, в далекій Америці, почули голос Матери-Церкви своєї рідної, яка кличе всіх об'єднатися на ґрунті вічних заповітів Христа, на ґрунті любови до свого рідного, питомого, на ґрунті прагнення до утворення Великого Всесвітнього Братерства-Громади вірних.

Велика ласка Милосердного Господа до Народу нашого побожного, знесиленого в віковичній боротьбі за кращу долю свою, що Він відродив його до вільного церковного життя.

І та велика сила єднання християнського, яка робила переможцями першу громаду учеників Христа, особливо відчувається між нами, Українцями, тепер, коли віра в Христа і в Його Надвічну Правду, любов до рідної Церкви стає над океанами, над великими просторами землі. Радіючи з Церквою Українською в Америці й Канаді, якій сей рік приніс повноту вільного церковного життя, розуміючи великі труднощі на шляху будовання рідної Народові нашому Церкви святої, в ці святі дні народження Вічної Ідеї Правди й Добра, народження Того, Хто Своєю Божественною Наукою дає світло всьому світові, Хто дав велике, невичерпане жерело втіхи й радощів для людей, Хто борючись з темрявою, стражданням і воскресінням Своім переміг її, Хто по всяк час закликає всіх людей і всі народи світу до братерства, до свідомости, до всепрощаючої любови, до пізнання істини, яка є запорукою волі, до піднесення душі своєї для єднання з Вічним Життям-Отцем Небесним. Всеукраїнська Православна Церковна Рада, відзначаючи величю працю нашого побожного народу в Америці, що, утворюючи там Українську Православну Церкву, вписує славі сторінки в історію всієї Української Православної Автокефальної Церкви, звертається до всіх Братів-Українців, що в Злучених Державах Америки і в Канаді перебувають:

Нехай імя Христа, народженого від Діви Марії, який є Життя і Воскресіння всіх і який подає відродження нашому українському народові, завжди буде жити в серці кожного Українця. Нехай церква Христова буде великою громадою вірних, великим братерством, що живе по вічних заповідях Христа — Волі, Братерства, Любови.

Нехай віра наша православна дає нам, обтяженим, струдженим, заспокоєним, втіху і бадьорість в житті нашому.

Нехай весь український побожний нарід згуртується коло матери своєї Української Православної Церкви, яка, проповідуючи чисті заповіді Христа, бореться з людським злом панування, поневолення, визискування людини.

Нехай всі народи світу, відкинувши ворожнечу і злобу, в імя Того, Кому при народженні Ангели співали „Слава на небі Богові і на землі мир, над людьми Боже змилювання”, на всіх мовах славлять всесвяте і величне імя Отця і Сина і Святого Духа.

„Тим же, браття, будьте тверді, стійкі, надто збогачуючись у ділі Господньому завжди, знаючи, що праця Ваша не марна перед Господом” (І. Кор. 15. 58). „Відкладімо діла темряви, а одягнімось в зброю світла” (Рим. 13. 12).

Ходім всі на зустріч Христу, що в яслах народився від Діви Марії, заспіваймо Йому Ангельські хвальні пісні, вклонімося Йому, як колись клонились пастухи, принесімо Йому найкращі наші почуття любови до Святої Церкви, до меншого струдженого брата, — найцінніший наш дар, як волхви принесли Народженному Цареві, золото, ладан і смирну.

„Будьмо-ж один до одного добрі, милосерні, прощаючи один одному, яко-ж і Бог у Христі простив нам” (Еф. 4. 32).

Радіймо народженню Христа Бога, радіймо народженню нашої Святої Української Церкви. В спільній молитві єднаймось з Сином Божим і благодать Його нехай буде з усім Українським Православним Народом по всьому світу сущим. Амінь.

Почесний Голова Ради: Митрополит Василь Липківський. Голова Гади: В. Потієнко. Члени: Архиепископ Київщини Нестор Шарайський, Прот. Д. Ходзицький, М. Свідерська, Прот. С. Кавушинський, Член-Секретар П. Гордовський.

Природа нічого не знає про те зненавиджене розмежування, яке люди встановили між собою. Вона обдаровує духовними якостями і не дає переваги шляхетним і багатим. Природні, добрі почуття, здається, навіть частіше зустрічаються між звичайними людьми.

Лесінг.

ПЛАЧ ВЯЗНЯ В ТЕМНИЦІ.

В старих Богослужниках є пісня, що має заголовок: „Плач узника в темниці и в оковах суцхаго” — Плач в'язня в темниці і в кайданах перебуваючого.

Пісня складена тоді, коли український нарід був християнським і коли християнами були також його сусіди. Але сусіди ті були люті і безбожні і від них доводилося нашим дідам і прадідам багато лиха зазнати.

Були такі часи — і нині вони продовжуються — що в темниці сиділи добрі люде, а злі ходили свобідно по світі. І тому для в'язня було в народі співчуття — се був невинний мученик — і певно тоді складено пісню, в якій малюється журба і молитва до Бога, щоби бодай смертю увільнив в'язня від невинного страждання.

Ось кілька строф згаданої пісні:

Владико мой і Боже мой!
Печален аз зіло раб твой;
От всего сердца моего
Днесь до престола твоего
Возношу мой глас,
І горькое риданіє,
В день і в ноци стенаніє
І на всякий час.
Ах, ах, з жалю ізсихаю,
І лиш к тебе прибігаю —
Накорми мя алчущаго
І напої мя жаждущаго
В свободі моеї;
Да не пребуду пліненний,
Но изиду отрішенний
Ко хвалі твоеї.
Смирили в оковах ноzi,
Пройшла скорб вся уди сквоzi;
Мечем пронзе ся утроба,
Желаючи сеbi гроба...
Боже щедротам!
Прийми душу до покоя,
Радосте, утїхо моя!
К райским воротам.

Так міг співати колись Кальнишевський, міг співати Полуботок, міг співати Машейовський, міг співати Шевченко... Так міг співати Гонта, міг співати Залізняк — так міг співати цотий український нарід, зносячи неволю і чаругу довгі сотки літ і аж доси.

Одно, що в пісні зауважується, то м'ягка українська натура. З одного боку свідомість невинного терпіння, а з другого лише щира молитва до Бога, щоби забрав в'язня до себе і так увільнив його з муки. На щось сильніше автор пісні не спромігся.

Та не так колись Жиди співали про свою неволю.

Над ріками Вавилону сиділи ми і плакали, згадуючи Сіон.
І від нас хотіли слова пісні і радости ті, що в неволі нас забрали:
Ану-ж, заспівайте нам пісень сіонських!
Як же нам пісні Господні на чужій землі співати?
Коли забуду тебе Єрусалиме, нехай восхне права рука моя!
Нехай язик мій прилипне до гортані моєї, коли не згадаю тебе,
Коли не поставлю Єрусалима над усі радости мої!
Не забудь, Господи, дня Єрусалима сином Едомським, що кричали:
Руйнуйте, до нащадку його руйнуйте!
О дочко Вавилонова, проклята! Щасливий, хто відплатить тобі все,
що ти заплідяла нам!

Щасливий, хто вхопить дітей твоїх і розібе їх до каміння!

Можна сказати, що в наведених Псалмів всі інші Псалми містяться. Тут і терпіння і свідомість наруги переможців; тут і найгорячіша клятва боронити свого і поклик до Бога віддати по заслугі ворогови; тут і найтяжший вислів відплати за заплідяне лихо.

І лише по таких висловах, вплетених в горячу молитву, приходить праця для висвободження, а за нею сходить сонце святої свободи. Лише тоді, коли покривджений свідомо зачислить кривдителя до ворогів, до поган і грішників і присягне боронити свого з роду в рід, аж до остаточної перемоги злочинця.

Піснення менше зрозумілих церковних слів пісні:

Печален — Смутний, зажурений; аз — я; зіло — дуже; раб — слуга; стенаніє — стогін, нарікання; риданіє — плач; алчущий — голодний; жаждущий — хочачий пити; пліненний — поневолений; отрішенний — увільнений; окови — кайдани, ланцюхи; скорб — вужда, біль; уди — члени; сквоzi — наскрізь, через; пронзе ся — перейшла, пройшла, проколалась.

Наведений Псалом відноситься до Вавилонської Неволі. Року 585 перед Христом Навуходоносор завоював Жидів і багато переселив до Вавилону. І Жиди були там 56 літ, хоч загалом говорить, що 70.

І. М. Пігуляк.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВИ НА БУКОВИНІ — А БУКОВИНЦІ В КАНАДІ.

(Ся стаття була читана, як відчит серед Буковинців в місті Вінніпегу — на Дізраелі вул.).

В найдавніших часах український народ (або як його називали тоді „руський”) на Буковині був підчинений православним митрополитам в Києві, звідки то й прийшла християнська віра десь при кінці десятого віка по Христі.

В пізніших часах Буковина, як й ціла Молдавія належали до Галицько-руської держави, так що й русько-українське населення, як й молдавське підлягали, що до віри православним митрополитам галицьким у Львові. По загарбання галицько-руської держави Поляками в році 1340 православне населення Буковини, було підчинене православним митрополитам в місті Охріда, в Болгарії, десь до року 1395, до витворення окремої молдавської держави, що потягло за собою й заснування окремої єпископії.

Оснуйтем окремої буковинської єпископії був молдавський воєвода Александер I (Добрий), року 1401, однак спроби заснування єпископії були ще перед Александром, воєводою Ногою десь коло року 1399. Осідком молдавських митрополитів було місто Сучава, бо в тім часі разом місто Сучава було й столицею молдавських воєвод. Сей стан тривав аж до року 1630, коли то молдавські воєводи перенесли столицю краю з Сучави до Яс. Та що Сучава по перенесенню столиці краю до Яс почала упадати, перенесли й митрополити свою резиденцію до нової столиці в році 1630.

Рівночасно з отворенням сучавської митрополії оснував воєвода Александер єпископство в місті Радівцях, в котрого склад входила майже вся теперішня Буковина з виїмком сучавського округу та монастирів, що приналежали сучавському єпископству.

По переході Буковини під Австрію в 1775 році менша частина церковної дієцезії приналежала тоді митрополитові в Ясах—більша частина Буковини приналежала єпископові в Радівцях Деосетієви Херескулові до якого дієцезії приділено було ще й частину Молдавії. — Так що на Буковині було в тім часі дві дієцезії, сучавська, котрої владика і zarazом митрополит проживав в Ясах, а в Сучаві утримував лише свого генерального вікарія — та радовецька з владикою Деосетієм Херескупом. — Се не подобалося австрійському правлінню, що яський митрополит, се значить вже заграничний, був духовною головою на Буковині обох дієцезій. Цісар Йосиф II, видав 24 квітня 1781 року патент в яким було сказано, що всі монастирі й черці мають належати від тепер під власть владика радовецького Теод. Херескула, — а відтак в дипломатичний спосіб спонукано яського митрополита, що він в кілька місяців пізніше подякував із своєї духовної юрисдикції над радовецькою дієцезією й над всіма громадами, що належали перше до його сучавської дієцезії. За се владика Херескул відступив йому свої дієцезії, що лежали в Молдавії. І таким способом радовецький владика Херескул став владикою цілої Буковини, переніс свою столицю до Черновель на підставі цісарської постанови з дня 12-го грудня 1781 року. З великою порадою, що відбулась 13-го лютого 1782 року розпочав владика своє урядування, при тім генерал Енценберг вручив владіці від цісаря великий золотий хрест — а від 4-го липня 1783 року став владика залежним митрополитові православному в Карловіцах в Семигороді. Для владика вибудовано в році 1782 резиденцію в Чернівцях й отворено консисторію. Такий стан тривав через 136 років, то є до року 1917, коли то цісар Карло дав розпорядження поділити консисторію на дві національні частини з владиками: одним для Українців а другим для Румунів — з одним митрополитом, що мав бути через 6 років Українець, а через других 6 років Румун. Зі сторони Українців був іменованій владикою генеральний вікарій преосвящений о. Тимінський, а з сторони Румунів генеральний вікарій о. Воробкевич, — митрополитом був ще тимчасово Вол. Репта, хоть він був за пастирський лист в яким було сказано молитись за російського царя — підчас російської інвазії — в неласці австрійського правління. Так Українці через довгу боротьбу з румунськими шовіністами діждались свого власного владика та консисторії.

Я подав повище коротенько як створилась православна церква на Буковині, як вона переходила під примусом політичних обставин від одної держави до другої аж доки вона не опинилась під Австрією — що дало почин через боротьбу між Українцями а Румунами на полі церковнім до цілковитого розколу церкви на дві національні дієцезії.

Тепер подам коротенько, як провадилась боротьба від

перших початків, та що були за причини, що довели до цілковитого поділу на дві національні частини.

(Дальше буде).

ПРОЧ З РИМОМ!

Дня 11 грудня був на авдієнції в римського папи польський амбасадор Станіслав Скушиньскі. Він передав папі привіт від польського президента й цілої Польщі, та про сив о благословення. Папа відповів йому в довшій промові, в котрій згадував заслуги (!) Польщі супроти європейської цивілізації. З окрема пригадав „чуд” над Вислою, котрий він бачив нібито власними очима, бо тоді був ватиканським послом у Варшаві. На кінці передав папа своє благословення польському народові.

Очевидно, що нам не залежить на „благословенню” папи. Але українські люде, котрі ще вірять пропаганді, що Рим є для всіх справедливий, повинні отворити очи. Папа голова всіх католиків, забув про католиків Українців, котрих є під Польщею понад 4 міліони, а благословив тільки польський нарід. Але він не міг забути, бо він був в 1920 році в Польщі в час військових експедицій на українські села, тільки не хотів собі про Українців пригадати. І в той час коли голова католицької церкви не уважає за потрібне згадати ані словом про своїх українських „овечок”, саме тоді греко-католицькі пастухи сих овечок організують паломництво до стіп папи. При сій го сподарській кризі витягають наші греко-католицькі попи останній сотик на нікому не потрібну поїздку до Риму, котрий їх навіть знати не хоче! А на „Рідну Школу” нема!

ПЕРЕХІД АРХИЄПІСКОПА ФЕОДОСІЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

До Української Православної Автокефальної Церкви перейшов з російської православної церкви на Україні архієпископ Прилуцький Феодосій Сергіїв. Церковна Рада прийняла архієпископа і залишила його керуючим Прилуцькою єпископською округою з місцем перебування в Полтаві: В своїй заяві з сеї нагоди говорить архієпископ Феодосій: „Приєднуючись до Святої Української Автокефальної Православної Церкви і визнаючи благодатність її єрархії, обіцяю Святу Православну Віру Христову, доки життя мого, твердо і непохитно боронити, керуючись канонами, устроєм і організацією Української Православної Церкви”.

По підписанню сеї заяви і формальнім прийняттю його до Української Православної Церкви, архієпископ Феодосій у вечері 18 жовтня і в день 19 жовтня взяв участь в відправі служб Божих у Ки-

ївському Софійському Соборі разом з митрополитом Липківським, єпископами і священниками.

Архієпископ Феодосій є перший з архієреїв старої російської церкви на Україні, що признав благодатність Української Православної Автокефальної Церкви і перейшов на її сторону.

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА ЛЕГІТИМУЄТЬСЯ.

Всеукраїнська Церковна Рада з митрополитом Липківським внесла до правительства в Харкові прохання о свою легітимацію, тобто о за твердження статута Всеукраїнської Церковної Ради й підлеглих їй церковних об'єднань.

До прохання долучено необхідну декларацію про становище Української Православної Автокефальної Церкви, тоб то декларацію, яка вказує правительству, що воно не має причини лякатися затвердити предложеній статут, бо Українська Православна Церква має перед собою легальні (в розумінні російського правительства) цілі. Се дало підставу так большевицькій пресі, як і ворогам української церкви, до толків, немов то Українська Православна Церква признала совітську владу. Очевидна річ, що такі толки є не тільки неправильні, але й смішні. Смішне є, коли стараються з сего зробити для себе капітал большевики, бо вказують якраз слабкість совітського правительства, коли дають до зрозуміння, що йому потрібне признання зі сторони Української Православної Церкви. І смішне є, коли стараються з сего зробити для себе капітал противники української церкви які прецінь знають, що в ніякій державі не може довго існувати непризнана державою організація. Католицька церква була першою, яка робила старання дістати таке признання в російській Росії. Як довго Українська Православна Церква на Україні не має затверджених статутів або говорячи по канадійськи, як довго не є закорпорована, так довго вона не є законною організацією і так довго є наражена на впливаючі з сего послідовности. Коли умотивовання просьби о затвердження статута називається „признанням владі”, то за признання владі треба б в Канаді вважати кожду аплікацію о чартер для всякої нової організації, (включно з чартером для Робітничих Домів), бо в аплікаціях завсідги треба представити, що організація має перед собою якраз такі цілі, які влада краю повинна вважати за добрі і похвальні.

„ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСНИК”

орган Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Виходить щомісяця.

Видає Українська Православна Видавнича Спілка.

Редактор, Свящ. В. Кудрик.

Передплата 1 долар за 12 чисел.

THE ORTHODOX HERALD

Official organ of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada

Published Monthly.

Published by the Ukrainian Orthodox Publishing Co.

Rev. W. Kudryk, Editor.

Subscription 1 Dollar for 12 issues.

Адресуйте: — Address:

THE ORTHODOX HERALD

379 PARR STREET, — WINNIPEG, MAN.

БЛУКАНИНА ЗА ПРАВДОЮ.

II.

Мойсей був провідником народу. Християне поважають Мойсея головною за те, що він говорив з Богом і приніс заповіді, а Жиди поважають Мойсея, як свого законодавця і як великого політика, великого державного мужа, якому жаден інший державний муж не дорівнює.

Пастух розуміє, що коли вівці на всі сторони порозходяться, тоді кожда стане жертвою вовків і тоді найбільше дбайлий пастух не зможе їх врятувати. Але не розуміють того вівці і можуть думати, що велике щасте було би для них, колиб пастух дозволив їм розходитися.

Мойсей розумів свою задачу. Він знав, що коли жидівський нарід поділиться на гуртки, тогди кожний гурток піде своєю дорогою і кожний опиниться в чужім таборі, де і загубиться. І він припинив нерозумні і злочинні забавки людей — припинив таким способом, який уважав за найбільше успішний.

Що сказалиб ми про батька, що покидав би родину і йшов би по чужих родинях шукати правди та добра? Що сказалиб ми про таку матір, дочку, сина?

А що сказати про людей, що покидають свою громаду, свою церкву, покидають той шлях, який своєю кров'ю і кістками встелили їх батьки, діди і прадіди і йдуть шукати іншого гурта, іншої правди, іншої дороги?

Розумні люде знають, що правда, добро, спокій є завжди в їх домі, в їх родині, в їх гурті, коли вони бажають їх мати. Христос казав:

— Ось стою перед дверми і стукаю, а хто почує голос мій й отворить двері, то ввійду і ввечеряти буду з ним і він зо мною. А коли зберуться двоє чи троє в ім'я моє, там і я є між ними.

Апостол Павло також говорить: Коли хто своїм домом не вміє правити, то як йому про Церкву Божу — про дальші справи дбати? А ту саму вічну правду життя висловив і Шевченко, кажучи:

У чужому краю
Не шукайте, не питайте
Того, що немає
І на небі, а не тільки
На чужому полі...
В своїй Хаті — своя Правда,
І Сила, і Воля!

Мойсей покарав смертю тих, що слухаючи свого дурного нерозуму, полишили той шлях, який Господь визначив народови жидівському. Покарав тих, що відблукувались.

А Господь призначив кождому народови його частку і дав обов'язок дбати про неї. І тому коли хтось бачить, що недостатки є на його батьківському ґрунті, то нехай знає, що на ній лежить обов'язок праці для поліпшення. Нема в нас сього і того, але ми зробимо — мусимо зробити і мусить воно в нас бути! Так говорять завжди розумні люде!

В Старім Завіті минувшість тісно в'яжеться з теперішністю. Минувшість і теперішність там одно. Теперішність будується там на минувшості.

В Старім Завіті на кождім місці читаємо таке:

— Бог Авраама, Ісаака, Якова... Бог отців наших... Господь, що вивів синів Ізраїлевих з Єгипту... На ріках вавилонських там сиділи ми і плакали, згадуючи Сіон...

І весь закон і псалми і пророцтва, все збудоване на минувшині — на тім, що Жиди переживали, що робили, яких мали ворогів і т. д.

Нинішність сильна лише тоді, коли на підвалинах минувшини збудована. Лише такий чоловік не чує себе чужим, заблуканим, який оглянувшись бачить предків своїх

бачить їх працю, їх вчинки, їх радощі і їх горе. Відрадно синові, коли може з гордістю згадувати про батька, про діда і прадіда свого. Такий не віддасть землі батьків своїх в чужі руки. Такий бачить, куда йому даліше йти.

Подібно і народ. Коли нарід знає свою минувшину, то він даліше несе ті обов'язки, які несли батьки; він докінчує ту будівлю, якої батьки не докінчили.

Праця народу довго виконується; народня будівля довго будується — сотки і тисячі літ неспинна робота провадиться. Йдуть на спочинок батьки, піднімаються на ноги їх сини і стають до дальшої роботи; одно покоління замінюється другим. Так свідомий народ вічно живе. І кожний чоловік там не стоїть самотою — за ним стоять його предки, а перед ним його потомство.

Та що лишається чоловікови, що порвав злуку з своїм батьком, з матір'ю, родиною своєю і з народом своїм? Яким шляхом він прийшов і яким піде? На кого покличеться він, кого за взір поставить? Хто стане йому ва провідника?

Є він блукаючою вівцею, що не знає де її отара. Він подорожний, що не має пристановища. Він заблуканий, що не знає куда йти і немає дому, до якого треба би йому йти. Він наймит, що ходить чужими шляхами, що тулить себе попід чужі плоти; він продажний робітник, що несе на торг свою душу і працює при будові святині чужому богу і чужій правді.

І чужі глядять на такого, як на наймита і невільника, а самостійним чоловіком і розумним господарем ніколи він не стане.

Ось таке чекає кождого, хто не дбає про свою правду і про будову своєї святині для своєї правди. Він буде підпорою чужого плота, сторожем чужого майна, підніжком чужих ніг. Такий нехай пам'ятає слова Шашкевича:

— Бог хотів, щоби ти світ бачив, але ти в тьму влюбився і вволиться тобі воля твоя!

СКЛАДАЙТЕ ЗАСОБИ НА СТАРІСТЬ.

Всі годимося, що треба дбати про забезпечення старости, однак не всі знаємо, про які засоби на старість треба дбати.

Річ певна, що старцеві придадуться гроші, бо нещасливий чоловік, який не має де і при кім дожити віку. І для того можна кождому молодому чоловікови сказати з натиском: Щади гроші всіми способами!

Однак гроші не все. Старець потребує ще тої сили, яку молодий чоловік так легко марнує. Кілько то молодих людей при **вільнім часі, в святочні дні**, марнують ту силу енергії, якої недостаток відчувають в сімдесяти році життя! І як болючо її тоді відчувають! Досить надмірно перемерити очі в 14-ім році життя щоби потребувати окулярів в 40-овім році, замість 80-ім.

І тому нехай молоді читачі поставлять перед собою обов'язок ощадности — ощадности, щодо грошей і що до здоров'я тіла і душі. Чого не змарнуєш, того не буде тобі недоставати!

Ошукує себе, хто думає, що переступок закону життя минеться безкарно. Закон природи не прощає нікому. Він може попускати грішникови на протязі півсотні літ; але вкінці потягне до відповіді і наложити кару без милосердя.

Пам'ятаючи все те, щади, молодче, для забезпечення старого віку...

Щади матеріяльне добро, однак без скупости.

Щади і збирай засіб знання.

Щади і заховуй спомини про чесні діла і невинні забави життя твого.

Заховуй чисті думки.

Збирай і задержуй щирих другів.

Збирай засоби такого майна, яке не зменшуєш, і якого смерть сама не може відняти. (З. Ч.)

КНИЖКИ.

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В РЕДАКЦІЇ „ПРАВОСЛАВНОГО ВІСНИКА”	
„Релігійно-Науковий Вісник” за рік 1923. — Містить надзвичайно цінні статті з під пера Євгена Бачинського, проф. Біднова Свящ. Білона, др. М. Левницького, др. Чабіні і інших. Поручається передовсім священикам і учителям та всім тим, що інтересуються релігійно науковими питаннями. Ч. 9—10, 11—12, 13—14, з пересилкою	50
Життя і особа Григорія Сковороди (українського філософа) ..	15
Життя святої Великомучениці Варвари, Заступниці Українського народу	05
Свята Відправа Вечірня і Рання в українській мові (переклад Проф. Огієнка). З пересилкою 1.60	1.60
Служба Божа св. Івана Золотоустого в українській мові (переклад Проф. Огієнка) в оправі з пересилкою	1.50
Свята Служба Божа святого о. Василя Великого	25

Адресуйте:

THE ORTHODOX HERALD, — 379 Parr Street, — WINNIPEG, MAN.

Свящ. С. В. Савчук.

ЯК ПОВСТАЛА УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В КАНАДІ.

(Дальше).

ХІ. ПЕРШІ ДОВІРОЧНІ ЗБОРИ В ЦЕРКОВНІЙ СПРАВІ.

б). Другий день нарад.

Другий день нарад Довірочних Зборів почався відчитанням резолюції приготованої резолюційною комісією, яка пропонувала заложення українського греко-православного брацтва, котре-б занялося організацією української греко-православної церкви, а з осібна завязанням українського греко-православного семінаря. Над резолюцією вивязалася була широка дискусія, при кінці якої Збори прийняли резолюцію одноголосно, серед великого одушевлення всіх присутніх. Резолюція звучала так:

„Зваживши, що голова руської греко-католицької організації в Канаді безуслівно домагається повного перепису майна церковних громад на русько-католицьку єпископську корпорацію, котру після уставу сеї корпорації становить сама особа єпископа, або руські греко-католицькі парафії та місії, котрих одиноким управителем є сам єпископ, та

Зваживши, що після уставів сих корпорацій, руські греко-католицькі парафії, т. є громади, є позбавлені всякого права заряджування церковним громадським майном, та

Зваживши, що згаданий єпископ заборонив духовну юрисдикцію жонатим українським священникам в Канаді (котра заборона є проти прав і привілеїв нашого обряду), а противно завів целібат, т. є безженність священників, та

Зваживши, що згаданий єпископ дає юрисдикцію римо-католицьким місіонарам, отцям Редемптористам, серед нашого руського греко-католицького народу, та

Зваживши, що сеї єпископ приписує собі виключну власть і контролю над всіми нашими просвітними і другими інституціями і змаганнями, та

Зваживши, що той єпископ заряджує справами церкви проти всяких демократичних принципів сего краю, котрих держиться український нарід в Канаді, та

Зваживши, що той єпископ часто поводився так, що компромітував Українців в Канаді, та

Зваживши, що той єпископ часто поводився так, що компромітував Українців в Канаді, та

Зваживши, що всякі просьби і старання поступових елементів українського народу натискаючи на єпископа, щоби він сповняв свої обовязки з більшою терпимістю і поправним поступованням показувалися безуспішними, та

Зваживши, що той єпископ чисто в нехристиянський спосіб відмовляє духовних услуг тим церковним громадам, котрі не хотіли передати свого церковного громадського майна без застережень під єпископські корпорації, та

Зваживши, що той єпископ грозить викляттям членів ріжних просвітних організацій в Канаді, котрі не є під його контролю, та приказав своїм священникам, щоби не сповідали та не давали розгршення таким членам, та

Зваживши, що теперішня руська греко-католицька церква є вислідом церковної унії силою наложеної на часть нашого народу Польщею в 1596 р. та що її попирає Австрія.

Тому ми, представителі ріжних українських околиць і громад Західної Канади отсім рішаємо як слідує:

Заложити Українську Греко-Православну Церкву в Канаді на слідуєчих засадах:

1. Ся церква є в сполучі з другими східними православними церквами і приймає ті самі догми та той самий обряд.

2. Священники мають бути жонаті.

3. Маєтки громад мають бути власністю громад церковних і церковні громади мають ними заряджувати.

4. Всі єпископи мають бути вибрані загальним собором священства, делегатів від церковних громад і брацтв.

5. Церковні громади мають право припиняти і віддаляти священників.

6. Для того, щоби виповнити цілі і постанови сего зїзду, сеї зїзд рішає завязати Українське Греко-Православне Брацтво в Канаді, котре має:

а) Заїнкорпорувати ново засновану церкву в Канаді.

б) Заложити Український Греко-Православний Духовний Семінар.

в) Організувати українські греко-православні церковні громади.

г) Дістати відповідних священників для тих громад.

г) Зробити приготування і скликати Собор прихиль-

ників і членів сеї церкви для викінчення сеї організації”.

Збори прийняли також слідуєчу резолюцію:

„Позаяк єп. Будка, голова греко-католицької церкви в Канаді, хоче ухитити за представителя Українців в Канаді, і своєю хибною політикою і нетактовністю стягає клопоти на український нарід, і позаяк поважна часть Українців, замешкалих в Канаді не признає єпископа Будку за тако-го представителя і не годиться з його політикою і тактикою.

Тому нинішні Збори заявляють, що не годяться із політикою єпископа Будки, а противно заявляють, що єп. Будка не представляє почування українського народу і відвічальність за його шкідливу роботу хай спадає на него самого, а не на наш народ.”

По сім приступлено до організування Українського Греко-Православного Брацтва, котре, як згадано повисше, мало занятися організацією Української Греко-Православної Церкви, а то: організувати місцеві брацтва й парафії, постаратися о священників, заложити семінар, та постаратися о кандидатів на єпископа, котрий мав бути вибраним загальним церковним Собором слідуєчої осени. Що-ж на будуче, то в програму брацтва входило: працювати над добром церкви, піклуватися чистотою і красою обряду, та закладати шпиталі і захоронки та взагалі провадити добродійну роботу для своїх членів, головно бідних, калік, вдів і сиріт. По списі членів вибрано Головний Виділ Брацтва, до якого увійшли слідуєчі:

Василь Гавриш, з Саскачевану, Тимко Гошко, з Алберти, і А. Жилич, з Манітоби, як президія. Михайло Стечишин, з Саскачевану, Я. В. Арсенич, з Манітоби, і Петро Зварич, Алберти, як секретарі, при чім Мих. Стечишин був вибраний головним секретарем. Петро Швидкий, з Саскачевану, В. Мігайчук, з Манітоби, і А. Шандро з Алберти, як організатори.

Крім сего вибрано було перший комітет, члени якого мали організувати місцеві брацтва і парафії. До сего комітету увійшли:

В. Гриняк, Гефорд; Ю. Підвербецький, Редісон; Ів. Гавриш, Гефорд; О. Галилок, Бірмінгем; М. Галка, Бірмінгем; Ст. Пелюк, Гудів; П. Сукацький, Крідор; Ів. Сорока, Мічам; Гр. Лисечко, Мелвил; Семен Савчук, Іксінгер; В. Михайлюк, Ст. Джулієн; Филип Мамчур, Сокаль; Ст. Матвійшин, Крідор; М. Стасишин, Вітков; Ів. Васлей, Мус Джо; і Дзюба Алберта.

Дальше обговорювано справу духовного семінаря. Семінар рішено отворити слідуєчої осени в Саскатуні й Виділови Брацтва припоручено заангажувати відповідні сили до подавання науки в семінарі. На удержання семінаря зложено готівкою, нотами і записами поверх дві тисячі доларів.

Тому, що Збори відбулися в як найбільшій однодушності і зробили велику позитивну роботу, знайшовши одинокий можливий вихід з невідрадного церковного положення, було рішено подати звіт з нарад до публичного відома через оповіщення в пресі, що було і зроблено, дня 7 серпня, 1918 року.

Українське Греко-Православне Брацтво взялося енергійно до роботи і в тиждень по оповіщенню звіту з нарад появилася слідуєча відозва:

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

В бурливій хвилі війни приходиться нам пережити ще один важний перелім в нашому життю, іменно далекогосягний в своїх наслідках перелім в нашій церковній організації.

Церковна справа стала одним з найпекучіших питань нашого народа, питань, що вимагають вже через довший час конечної розвязки. Провід в тій многоважній для нашого народа справі обняла одиниця, що не посідає до сего відповідної здібности, одиниця, що стала орудієм в руках чужих нам французько-бельгійських „піпів”.

Завдяки нерозумному прововоду сеї одиниці, завдяки підчиненню нашій церкви чужим, завдяки латинізації нашій церкви через заведення целібату, через введення до нашій церкви практик латинської церкви, через змагання єпископа дістати всі церковні маєтки під його одиноку контролю і власність, наша церковна справа опинилася в дуже невідраднім становищі.

Ми розуміємо вагу нашій церкви для нас. Ми знаємо, що церква є одною з найважніших інституцій народа. І тому якраз, коли ми бачимо, що церква перестає бути тим важним чинником, нашим святим обовязком є усунути ті всі недостачі і блуди, що не дозволяють церкві сповняти її служби для народа.

Відчуваючи сеї обовязок, ми з припоручення Перших Довірочних Зборів в справі церковній, котрі відбулися дня 18 і 19 липня, с. р. в Саскатуні, відзиваємося до тебе, Український Народе, з отсім покликком:

Ти, Народе, повинен взяти в свої руки справу церкви. Знаючи всі хибі сеї церкви, ти повинен їх усунути. Знаючи, що церква твоя зависима від чужих і ті чужі господають в ній на їх користь а твою шкоду, ти повинен тих чужинців усунути з церкви. Знаючи, що наш владики пішов

в своїй церковній господарці в розріз з інтересами нашої церкви і народу, ти, народе, повинен направити церковне лихо, не оглядаючись на єпископа.

Знаючи з історії, що багато дотеперішних недочетів в нашій церкві є наслідком церковної унії з Римом, котра була накинена нашому народови кількома нашими владиками, які через унію хотіли зробити себе самовладними церковними панами і досягнути панської ласки від Поляків, унії, котра була сфабрикована Поляками і обчислена на се, щоби стати мостом до латинщення і польщення нашого українського народу, — унії, котра через цілий час головно тут в Америці і Канаді, допала права нашої церкви і нищила наш обряд, унії, котра допустила чужих до господарювання в нашій церкві, унії, котра зробила нашого єпископа сліпим орудієм в руках чужих людей. Ти, Народе, повинен постаратися, щоби ся погубна для нашої церкви унія перестала існувати.

В тім напрямі ти вже зробив знаменитий початок через своїх найсвідоміших одиниць на Довірочних Зборах в Саскатуні дня 18 і 19 липня с. р., де засновано Українську Греко-Православну Церкву, церкву наших дідів і прадідів, церкву дев'ять десятих частин українського народу.

Ти, Народе, повинен поперти сі перші кроки твоїх найсвідоміших синів і перевести діло самостійної церковної організації вперед.

Час вже і крайна пора знищити римську мамону і зробити з нашої церкви величаву інституцію, що має дбати про релігійне, моральне і просвітне піднесення народу.

Час вже і крайна пора увільнитися від непокликаних чужих опікунів.

Час вже і крайна пора усунути з нашої церкви целібат, котрий деморалізує наше священство і нарід.

Час вже і крайна пора послати французько-бельгійських місіонерів проповідувати римську віру між своїми або між поганями, а не між нами.

Час вже і крайна пора постаратися о правдивого українського єпископа, котрий не був би наймитом Французів і Риму, але слугою своєї церкви і свого народу.

Тому святим обов'язком кожного Українця є працювати щиро над зорганізуванням Самостійної Української Греко-Православної Церкви.

Тому святим обов'язком кожного Українця є стати членом Українського Греко-Православного Брацтва, котре взяло на себе справу організації Української Греко-Православної Церкви.

А коли се станеться, тоді зникнуть перегороди, які ділили галицького Українця від буковинського або російського Українця.

Коли се станеться, тоді десята частина Українців прилучиться до дев'ять десятих частин прочих Українців.

Коли се станеться, тоді десята частина Українців прилучиться до дев'ять десятих частин прочих Українців. Коли наша Українська Греко-Православна Церква стане правдивою демократичною інституцією, котра працюватиме на славу Бога і добро народу.

Головний Виділ Укр. Греко-Православного Брацтва.
(Дальше буде).

СПРАВА ЦЕРКОВНА В ГАЛИЧИНІ.

Хоч і як терпеливі і байдужі були (як здавалося) до церковних справ галицькі Українці, однак і їх життя зримусило церковними справами заклопотатися. Перебралася і в них мірка терпеливості, коли католицька робота почала вухами литися.

І се заінтересовання видно найкраще в пресі. Перемиський „Український Голос“ майже в кождім числі порушує болючі церковні справи. Так пр. в 48 ч. є стаття Романа Дмоховського п. з. „За Церков і Пастиря“; в 49 ч. є стаття д-ра Степана Барана п. з. „Боротьба за церкву“; в 50 ч. є стаття І. Кедрина, п. з. „Відродження чи сумерк“ — стаття, що займає майже цілу першу сторону часопису.

Розгляньмо отже, чим клопочуться і що говорять галицькі Українці.

1. Роман Дмоховський (48 ч.) розводиться над тим, що в греко-католицькій церкві від давна нема ладу, бо вже давно „деякі єпископи стрімголов летіли в латинство; на Закарпаттю єпископи в невласливім часі завели новий календар і латинську азбуку навіть у церковній книзі...“

Дальше автор оповідає, що в інших людях буває трохи краще, ніж в греко-католицькій Галичині. Він нагадує Німеччину й Ірландію і каже:

— Там єпископат не сиріває нічого перед народом, а визнає народ до помочи, коли його церкві діється кривда...

Не те в Галичині, бо тут самі греко-католицькі єпископи нівечать церкву. В перемиській катедрі зведено церковний спів нінащо і „міродайні чинники“ відповідають, що

„питомців мають для себе“. А дальше:

— Коли інтелігентного чоловіка, котрий цілими роками працював в Брацтві св. Николая, парох, а теперішній єпископ (на щасте в Америці) викидає з Виділу Брацтва св. Николая, а замість його напихає вибір знемоцілого діда церковного, а обурена тим інтелігенція усувається від праці в товаристві... то ясні наслідки всего того.

Гідне уваги, що згадуючи роботу нинішнього американського єпископа, Дмоховський радіє, що Галичина його позбулася. Гарну роботу мусів він там робити! Тай американські Українці мають чим радіти. Знає Рим, кого до Америки висилати!

Щож до Дмоховського, то треба знати, що є він щирим католиком, бо навіть кавалером ордеру папського „Про екклезія ет Понтіфіце“ (За Церков і Пастиря).

2. Др. Степан Баран (49 ч.) в довгій статті розводиться над тим, як то Польща не тільки на Волині чи Холмщині насильно відбирає церкви і переміняє на костели, але не минає вона і Галичини. Він каже:

— Цей наступ йде однак не тільки на Українську Православну Церкву. Не минає він і Української Греко-Католицької... Похід йде посередною дорогою — через задержання приватного патронату (панської опіки над церквою), через віддання греко-католицьких духовних в залежність польському урядови, через касовання греко-католицьких катехитів, через недавання допомоги на відбудову знищених церков; не дають платні професорам греко-католицьких лицей, хоч забрали припадаючи на Галичину часті майна з колишнього австрійського релігійного фонду...

Автор вичисляє ще інші способи нищення греко-католицької церкви, а дальше оповідає про такий випадок:

В Маріяніці, присілку Купчинець (пов. Тернопіль, Галичина) 1888 р. заходами пароха о. Володимира Микитки і коштом чотирох господарів Маріянки, греко-католиків, побудовано каплицю. І ключі від каплиці були завжди в руках греко-католиків. Лише деколи за дозволом відправляв там польський ксьондз. Так було через 35 літ.

Але не те тепер. Року 1923 польський ксьондз з Настасова, Паліхлеб, увійшов до каплиці без дозволу і поздирав синьо-жовті хоруговки. Греко-католики вдалися зі справою до Шептицького, та до суду, але суд рішив, що ключі від каплиці мають бути в руках польського дідича.

— В обороту вміщується вже і державна (польська) поліція, не тільки польський двір і польський священник — читаємо там дальше. — Кс. Паліхлеб, великий польський шовініст, хоче конче на разі прийти в посідання богослужбової каплиці, збудованої виключно засобами греко-католиків....

3. І. Кедрин (ч. 40) каже, що не досить раз сказати, що загал є проти целібату, бо сим злочинна робота не припиниться. Нині є нові факти насильного примушування висвячуватися в целібаті; чути кругом велике занепокоєння; говорять про кілька нових випадків переходу молодих безженних греко-католицьких священників на іншу віру (на яку — в статті не сказано).

Дальше звертається увагу на те, що замість походу католицизму на Схід, може вийти похід православ'я на Захід. Дословно там говориться:

— Цікава річ: ті самі владики, яких завітно мрією було нести однораменний (римський, католицький) хрест на Схід на православній українській землі... ті самі владики начеб цілком не брали під увагу реальної можливості походу того православ'я на Захід. Вони своїми експериментами відчиняють цьому походу (православному) широкі двері.

Яке-ж православ'я має автор на гадці? Ось послухаймо:

— Не тому чорносотенному православію московського Синоду і не тій православній церкві, яка бе поклонилась варшавському міністерству віросповідань і служить вірним знарядом винародовлюючої „кресової“ політики польської держави. Але Українській Автокефальній Церкві (і) з її суто національним змістом і модерною формою, з її традицією воєн „за віру батьків“ і з її найширшою популярністю серед найширших народних мас Наддніпрянщини. Реформу православ'я переведено там не штучними експериментами на духовенстві і не засліпленою боротьбою проти настрів і симпатій членів церкви; не відчужуванням церкви від вірних, але цілком протилежними заходами.... Держава (большевицька) позбавила священство його земель і повела жорстокі переслідування, та нарід став лавою біля своїх священників. І сьогодні вони не тільки не терплять матеріальної нужди, але й релігійний рух на Наддніпрянській Україні стихійною силою зріс і за кілька літ настільки закріп, що сьогодні є там могутнім національно-культурним чинником.

Дальше нагадує автор, що клич „Проч з Римом“ не є лише для постраху, бо саме життя сей клич висуває.

Так представляється справа греко-католицької й Української Автокефальної Православної Церкви в Європі тоді, коли тут „Канадійський Українець“ гукає на всі заставки про перемогу, силу і живучість греко-католицької, а про упадок і пропаденіє Української Православної (Автокефальної) Церкви.

„Канадійський Українець“ достроюється очевидно до приповідки: „Три дні не їдж, а весело дивися“. Він так і робить, потішаючи себе, що:

— Хоч нас, люде добрі, нема вже і половини, але ще нас є... о!... ще нас є багато! (Характерний вислів єпископа Будки на проповіді!)

Звіт з 4-го Собору Укр. Прав. Церкви в Канаді. ЯКИЙ ВІДБУВСЯ В ЙОРКТОНІ 16 І 17 ЛИПНЯ, 1924

(Докінчення).

Після промови Високопр. Владикі посол Бачинський між іншим поставив питання: 1) Чи Українська Православна Автокефальна Церква уважає себе частиною Вселенської Православної Церкви? 2) Чи без признання верховних авторитетів Всел. Церкви може вона існувати?

На те відповів Впреосв. Владика: — Українська Православна Церква не зробила й одного кроку, що противлясь засадам Всел. Прав. Церкви. Сама московська церква пробувала порозумітись, як з православною церквою, а й недавно ждала умов для порозуміння. Сим вона признала правність Української Православної Церкви.

Дальше — в мене є зносини з патріярхами Сходу. Та треба пам'ятати, що вартість церкви основи не на признанню, але на роботі. Коли-ж будемо сильні роботою, то нас всі признають. (Оплезки). Треба отже, щоб найперше ми самі себе признали і взялися до праці. Побачать роботу і признають. Чи буває, що хтось збудував хату і тоді йде до сусіда просити признання, що то його хата? (Оплезки). Тепер Всел. Собору ще не було, отже про нас і не говорено.

Бач.: Отже нашої церкви не признано?

Панна Кононенко: Нас признала чеська церква!

Бач.: А хто признав чеську?

Мих. Стечишин: Признав сербський православний патріарх. А дальше — митроп. Германос передав формально управу Укр. Прав. Церкві Владичі Іванови, отже тим самим признав. Передача юрисдикції становить признання!

Стечишин ще поясняє, що саме святокупство, яким Москва купила давню Укр. Прав. Церкву, дає Українцям повне право соборно клопотатись і своє церковне життя після своїх потреб будувати. Сею купівлею нас поставлено в ряд невідмінних, а кожний невідмінник морально зобов'язаний вибавитись на волю. Сього вимагає закон життя і закон божий.

Були ще малі питання, уваги і пояснення, що зводилися до вище наведеного.

Після того наступила перерва на вечір. По вечері наради велися в несприятливості Владикі.

По вечері виступало з бесідою багато бесідників — о. Савчук, делегат з Айтуни, а за тим п-на Х. Кононенко, що в 1924 р. приїхала до Канади з Чехословаччини. Вона сказала між іншим:

— Нам в Чехословаччині тутешня ваша церковна робота не була близько відома. Коли я їхала, мені якраз пригадували, щоби тут починати українську церковну роботу, та бачу, що тут більше робиться, як ми сподівалися. Там церковна справа не поставлена так остро, як тут, однак робота робиться. Одєю там, що на Закарпатті нарід ще дуже не свідомий. Там організувалось укр. прав. Брацтво св. Кирила і Методія заходом проф. Біднова і вибрано осідком Подебради. Богослуження відбуваються в каплиці, подарованій правительством. Священник приїждить з Прикарпатської Русі. Справа церковна йде там до кращого. Шкода, що тамошнє Брацтво дотепер не порозумілось з тутешньою церковною роботою. Тепер вже зможу їх все поінформувати.

Дальше забирають слово інші бесідники, між ними л. В. Габора з Канади, який між іншим сказав:

В Канаді я 22 роки і церква мені завжди була дорога. Я завжди бажав, щоб наш нарід йшов тою дорогою, яку вказав Христос.

Одні звали мене доси великим прихильником духовенства, другі во роком, а на ділі не всі розуміли мене. Для добрих я був добрий, для злих злий.

Від довшого часу я стратив був

надію на краще, однак жинишний всі ми однаково раді і тому можемо каясь того, чого бажав. І я вірю, що Собор привернув мою віру. Я дочекастивати: З нами Бог!

Колись інтелігенція обминала церкву, отже і нас. Кому ж? Може і тому, що церква не була наша. Тепер інтелігенція йде з церквою, отже і з нами і тому можемо ще раз застивати: З нами Бог!

Бачив я кількох православних епископів, але не бачив нічого подібного, як бачу нині. І я вірю, що від тепер наша справа йде певним кроком. Наша робота має тепер о що опертись.

Кулачковський звертає увагу, що треба би приступити до вирішення справи єпископа і просити пояснення з канонічного боку, коли щось потрібне.

Священник Савчук відповів: Консistorія на Соборчику 21 і 22 мая 1924 розглянула справу канонічності й одностайно згодилась, що Автокефальна Українська Православна Церква нічого неканонічного за собою не має. Коли хтось о поставленні митрополита Липківського, то подібний спосіб поставлення був в Александрійській церкві до Першого Вселенського Нижейського Собору, що був 325 р., а навіть якийсь час і після того. Сю справу на Соборчику ми широко розглядали і в наших руках є для сього багато матеріалу який завжди можна використати, коли буде треба.

Голос вабирав ще дехто і по довгих дискусіях прийнято одностайно резолюцію, щоби попросити Високопреосвященного Владикі Івана приїти Українську Православну Церкву під свій духовний провід. Услія, які рішено зі сторони Собору предложити новому Архипастиреві, подібні, як бул і з митр. Германосом — щоби обі сторони захотіли повне право самостійності і працювали разом руководячись почуттям обов'язку і вимогами загальної справи.

Коли 12-гої години вночі, коли прийнято загальну згоду, повідомлено Впреосв. о. Івана про рішення зібраних і запрошено, щоби прийшов.

Недовзі Владика з'явився на сали і зібрани привітали його уже як того, хто має стати їх Провідником.

Впреосв. Владика прийнявши до відома ще раз одностайне рішення Собору, виголосив довшу бесіду в якій дякує за довіря; висловлює, що буде всіми силами берегти повірної йому справи і визнає всіх до найширшого співділення в будучій церковній роботі.

Крім того говорило ще кількох бесідників. Дальше оголошено, що другий день буде архієрейська Служба Божя і зібрани розійшлися на спочинок.

ДРУГИЙ ДЕНЬ.

Другий день Собору розпочався архієрейською Службою Божою, в якій брало участь також девять священників. Торжество було незвичайно величаве само собою, а ще більше тим, що присутні були свідомі, що се вперше молитись з ними їх Владика, якого не прислав їм хтось чужий не радячись з ними, але мають, того, кого самі уважають відповідним на церковного провідника. Свідомі що мають того, хто приїхав з тої України, де відновилося наша прапрадідна Православна Церква, що робить нині велику роботу для визволення України з чужих кайдан.

Підчас Служби Божої поставлено двох священників, о. Савчука і о. Кудрика в чин протоєреїв.

Богослуження протягнулось довго і наради сего другого дня почалися по полудні.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД ПО ПОЛУДНІ.

Першим на чергу прийшов вибір Консistorії на слідуючий рік і вибрано з священників: оо. Савчука Кудрика, Киричка і Самія, а з світських: дд. Мих. Стечишина, І. Семіюка і Ф. Гаврилюка.

Приходить на чергу справа фінансова і д. Свистун зауважує, що:

— Доки церков удержується народом, доти вона служить народові і є народна. Церква, що бере поміч від чужих, є чужою. Кожний чужий, що дає гроші, дає з обчисленням, що відбере їх з процентом. Ми своє мусимо самі підтримувати, тоді вона буде наше.

Високопреосвящений Владика поясняє, як фінансова справа лагодиться в Злучених Державах.

Добр. Семенов висуває думку що кожний член церкви (можда о дна) повинна давати як Дієцезанний Фонд одного долара річно. Крім того позасновувати парохіяльні Брацтва і Брацтво повинно би давати 15 дол. річно.

о. Савчук порушив справу рапортів і звітів священників і громад до Консistorії. Се потрібне на те, щоби за 10—20 років можна було будь кому отримати потрібні інформації, як також, щоби знати стан дієцезії. Початок сього зроблено сего літа розіславши до урядів громад і священників відповідний квестіонар. Ті громади, котрі квестіонар ще не виповнили, повинні зробити се якнайскорше.

Добр. П. Кулачковський спинається над тим, як збирати гроші там, де нема ще zorganizованої громади і піддає гадку, щоби поодинокі члени церкви зацікавилися сим, кожний в своїм окрузі.

Свистун завважує, що ми маємо два тіла: Брацтво і Консistorію; Парохії zorganizовані повинні слати гроші до Консistorії, а Брацтва або Сестрицтва повинні наложити на себе добровільний податок і збирати гроші зокрема, не мішаючися в справи парохії.

Сліпченко піддає гадку, щоби головний Виділ Брацтва виготовив відзнаку, яку повинен носити кожний член Брацтва. Розпродажею відзнак малиб зайнятися льокальні Брацтва.

По сім наступила збірка жертв на дієцезанний фонд, та від громад як і від приватних осіб.

Після сього наступила 15-хвилинна перерва в нарадах, по якій предсидатель покликав до слова паню А. Стечишину, делегату від Жіночого Товариства при Укр. Прав. Церкві в Вінніпегу, завважуючи, що се є надзвичайно добрий знак, що наше жіноцтво почало брати активну участь в церковному життю, і гратує оо. дякує Жіночому Товариству за те, що воно вислало на Собор дві делегатки, а то паню Стечишину і паню Свистуну.

Пані Стечишину привітала Собор від Жіночого Товариства і переповіла коротко про розвій і діяльність сього товариства. Товариство розвивається як найкраще, і є дуже активне на доказ чого може послужити факт, що воно збрало в протягу свого шість місячного існування око до тисячу доларів на укр. прав. церкву в Вінніпегу. На закінчення вона апелює до укр. православного жіноцтва організуватися в товариства.

Дальше говорила п-ні Свистун про значіння жіночих товариств, чи сестрицтв. Жіноцтво може дуже багато спричинитися до розвою нашої церкви. Релігія апелює й захоплює жінок більше чим муштин. Дальше релігійне виховання дитини є в руках мам, — отже кожда мати мусить обов'язково інтересуватися церковним життям. В чужих народі жіноцтво відіграє дуже велику роль в соціальному життю. В нас повинно бути так само. Жіночі товариства дуже легко організувати. Цілі і задачі таких товариств є:

1) Витворити товариське, а то й родинне почуття між членкинями товариства.

2) Дбати о релігійну, недітну школу для дітей, яка повинна бути при кожній церкві.

3) Видовувати релігійного і патріотичного духа в молодіжці.

4) Нести матеріальну поміч убогим.

5) Відвідувати і доглядати хорих.

6) Нести матеріальну поміч своїй церкві.

Семен Михайлюк завважує, що

при кожній церкві є сестрицтва тільки, що їх діяльність не є задосить розширена.

Свящ. Савчук висказує похвалу Жіночому Товариству в Вінніпегу, висловлює надію, що українське православне жіноцтво по цілій Канаді піде за його приміром.

ВНЕСКИ І УХВАЛИ.

Савасій і Білавчук: щоби справу духовного семінарія передати до остаточного вирішення Виділові Брацтва і Консistorії.

Свящ. Савчук і Бабяк, — що кожний вірний Української Греко-Православної Церкви має моральний обов'язок передлячувати і поширювати „Православний Вісник“.

Свящ. Савчук і Кудрик, — щоби офіційна назва нашої церкви остала та сама, що була, а то „Українська Греко-Православна Церква в Канаді“.

Мих. Стечишин і о. Новосад, — щоби надрукувати статут Брацтва і церковних громад.

о. Савчук і о. Самеш, — Собор висловлює Впреосв. митрополитови Германосови найширшу подяку за його заопікування нашою Церквою.

Свящ. Кудрик і Ю. Стечишин, — Собор пересилає Українській Автокефальній Церкві на Україні і її діячам братський привіт і признання за їх дотепершню роботу для добра і слави українського народа.

Собор закінчивши ширим і палким закликком Впреосв. Архiepіскопа Івана до щирої праці на Україні і користь Рідної Церкви — і відповіданням „Достойно єсть“, і „Ще не вмерла України“ та „Не пора“.

НОВА БЛАГДАТЬ В ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ.

(Толстой, Ман.).

В нашій сторони прибув недавно висвячений еп. Будкою ксьондз Бартман, який хвалиться, що він є не тільки попом, але й адвокатом.

З його приходом декотрі стали підозрівати національність нового ксьондза, бо, мовляв, Бартман походить на імя німецьке, або яке інше. Але най там, аби був добрий греко-католик та щоби шанував наш греко-католицький обряд, та наш народ. Він і так не був би перший чужинець між греко-кат. духовенством.

Недавно в його сусіда була поминальна Служба Божя, яку ксьондз Бартман відправляв в хаті, бо на Толстой греко-католики своєї церкви не мають. На сю оказію запросили мене й мою жінку. Ані я, ані моя жінка в часі богослуження і при обіді не бачили, щоби ксьондз Б. хоч один раз перехрестився так, як наш обряд велить, то є три рази, але все тільки один раз і то цілою долонею. А як молився за померших, то також молився не в такому порядку, як ми греко-кат. привикли, бо коли ми молимося, то говоримо „Отче наш“ і т. д., а о. Б. зачинав від „Богородице Діво“. Я жельсь як тримав до хресту в кума Ігнаці в косьцолі, то бачив, що ксьондз Броніслав хрестився точно так, як ксьондз Бартман, а також все починав молитися від „Здоровсь Марію“.

Дуже мені се не сподобалося. Не сподобалося мені відправа на лад ксьондза Броніслава. Може воно не гріх і так молитися та хреститися, але пощо нам греко-кат. своє покидати, а приймати з косьцола? А воно, ті нові ксьондзи, бачите таке роблять, що своє старе покидають, а чуже вводять в нашу греко-кат. церкву. Попередники о. Бартмана вже навіть причащали так, як ксьондз Броніслав, т. є пальцями, а не ложечкою.

Ксьондз Бартман також сварив нас, пощо ми віддали церкву православним Українцям. Мовив: Ви спали, а чорти не спали і забрали церкву. Але то нічого. Ви тримайтеся. Хочби вас було лиш пять, то я з вами. А як і всі підете до православія, то я таки остануся при католицькій церкві, бо католицька віра не пропаде. Але не журіться, Ми ще буде-

мо мати церкву. Я знаю права, я тим займався.

Зразу я й тишився тим, що ксьондз Бартман обідає виправувати від православних Українців церкву. Але коли приходить на гадку хрещення один раз, новий порядок з молитвах, причастіє пальцями, та відправа на лад ксьондза Броніслава, то таки жаль стане православних. Бо признаюся вам, братя греко-кат. в Толстой і всюди де-б ви не були, що моя душа чує і видить, що греко-кат. нові ксьондзи своїми новостями хочуть знищити нашу греко-католицьку віру і наш грецький обряд, а завести латинський.

Греко-католик.

ЦЕРКОВНО ПРОСВІТНИЙ РУХ.
(Горлиц, Саск.)

Всеч. отче Редактор! Дня 21 листопада, 1924 р. в нас завязався „Український Комітет“, котрого ціллю є освідомлювати нашу околицю в справах церковних, просвітних і національних. До заряду комітету увійшли: Іван Левчук, голова; Микита Паскарик, писар; Гринько Василів, скарбник. Всіх доколичних Українців простяся о потертя і кооперацію, так щоби „Український Комітет“ міг як слід сповняти свою задачу.

Дня 23 листопада відбулися другі збори сього товариства в домі п. І. Левчука, на котрих затверджено вибраний заряд, як також зорганізовано „Братство св. Михаїла“, ціллю якого є організувати українську православну церкву в околиці Горлиц та взагалі ширити ідею Рідної Церкви. До заряду братства увійшли: Н. Б. Крипякевич, голова; Василь Джаман, заст. голови; Микита Паскарик, писар; Гринько Василів, скарбник; Михайло Стратійчук, Іван Левчук і Олекса Юзик, контролери.

Того самого дня завязалося жіноче товариство, — ціллю якого є помагати організувати українську православну церкву в околиці Горлиц. До товариства вписалося на початок девять пань і панночок.

Члени обох вище згаданих товариств належать до слідуючих церков:

До церкви св. Василя: О. Юзик, І. Смигар, Я. Будзінський, Марія Будзінська.

До церкви Вознесіння (коло Анаки): Т. Кришка, І. Скрипник, Мих. Стратійчук, В. Вирівський, Гр. Гоминюк, Т. Джаман, М. Паскарик.

До церкви Усп. Пресв. Богородиці (коло Вівчарів): І. Левчук, Гр. Касяник, Василина Левчук, Гр. Гоминюк.

До церкви Преображення (коло Склярчуків): В. Димчук, Мих. Кобилка.

На закінчення зборів предсідатель п. Вас. Фенюк подякував всім присутнім за таке шире зацікавлення церквоними і народними справами і попросив присутніх відспівати „Царю Небесний“ і „Ще не вмерла Україна“.

Від себе я ширю дякую всім тим ширим Українцям і Українкам, які розпочали в нашій околиці таку славу і корисну працю.

Н. Б. Крипякевич.

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ НА ПРІЛІЙТ, САСК.

Прошу помістити мій допис про кольонію Прілейт, де живе споре число наших фермерів, котрі переселилися тут з Галич. Ман., в рр. 1910 і 1911. На початку людям жилося дуже тяжко, бо приїхали сюди без грошей, але завдяки тяжкій праці і ошадності сьогодні маються не зле, бо землі тут урожайні і без каміння.

Поправивши децю своє матеріальне положення, люди почали думати про просвітну роботу, і так в р. 1917, за старанням п. Юрія Бабіцького, засновано читальню ім. Івана Франка, котрої бібліотека числить тепер околи 500 томів.

Того самого року тутешні Українці спровадили собі греко-кат. священника Шумського і він так їм заімпонував, що вони спровадили ще й еп. Будку, котрий обійшовся з людьми дуже хитро, намовивши їх будувати церкву і записати на його жорпорацію. Він також відважвся сповідати одну православну жінку і накинувся на „Український Голос“, називаючи всіх тих, що його читають безбожниками. Деякі люди послухали еп. Будку, збрали поперех 400 дол. і купили лоти в містечку Прілейт, котрі стоять і до нині записані на єпископа. Церкви не будували, бо через пару років тут була посуха, отже спроваджували священників до хати. Одним з них був о. Черепанік, котрий поза політику еп. Будку не давав нам жадної науки, хіба те, що накидався на „Укр. Голос“, та інститут ім. Петра Могили, та на „саскатунців“, а притім ходив калканайці разів підчас Служби Божої поміж людей збирати на рідні ціли. Раз в 1918 р. казав людям, щоби зложили йому гроші, а він поїде до Калгарі і буде там милитися о дощ. Люди були з своїм незадоволені і більше його не спроваджували, а натомість спровадили з Саскатону о. Крупу. Сей також накидався на інститут та на православних людей та забороняв читати „Укр. Голос“ та „Кан. Фармер“, а одного разу сказав, що він має повалити інститут в Саскатуні, а ні то він сам забереся з Саскатуні. Так і сталося. Юго вже давне нема в Саскатуні, а інститут стоїть і будувати.

Щодо інститута, то там робиться робота, котра заслугоє не тільки на похвалу, але і на матеріальну піддержку. Я робив в інституті через три поспідні роки і мав нагоду приглянутися життю і вихованню студентів. Моку отже сказати, що питомці інститута виховуються до правді на каменярів українського народу, які мають піднести його на рівні з другими народами. Але католики не мають сили здунити український православний рух і згоять свою влість на інституті. Своєю роботою вони роблять баламутством і видумками. Коли я був одного раз в Українським Народним Домі в Саскатуні, то почув, як один католик кинув собі з інститута і казав, що там є всього 10 студентів. А другий, ще мудріший від нього, казав, що Хмельницький був католиком. А коли я заперечив і одно і друге, і доказав, що в інституті є 85 студентів, та що Хмельський був православний, то вони замовкли. От в такий спосіб католики стараються ширити свою віру. Та шкода їх роботи, бо народ вже зрозумів, хто йому ворог, а хто приятель. Ми бачимо, що виробляє з нашим народом католицька Польща в Галичині і на Волині та Холмщині. Поляки силою і неправді забирають Українцям церкву і пересвячують їх на костели, а папа благословить їх за те. Українці

літці Риму, так тут як і в старім краю, і не дасть себе більше використувати. Рідною нашою церквою є церква українська православна, за котру наші діди і прадіський народ вже порозумівся на поді, козаки, зрвав свою проливали і голови клали. Горнімся, отже, до неї, і най нас не тягне до чужого.

До нас доїжджає укр. прав. священник Гребенюк, котрий відправляє богослуження в чисто українській мові, що робить на людей дуже гарне вражіння. Лим, котрі хотять ще в чужім ярмі душевним, наводжу слова Шевченка, які вони повинні вивчити і після них поступати:

Розкуйтеся, братайтеся,
У чужому краю
Не шукайте, не пытайте
(Того, що не має
І на небі, а не тільки
На чужому полі...
В своїй хаті—своя й правда,
І сила і воля!
Максим Канашиевич, Ігонія, Саск.

РУХ ЗА УКР. ПРАВ. ЦЕРКВОЮ В МОНТРЕАЛЮ.

В Монтреалю живе приблизно 7 тисяч Українців, як з Великої так і з Західної (галицької) України.

Українських дітей шкільного віку числять на тисячку, котрі є розсіпані по всьох школах. Школи в нашій провінції є поділені на римокатолицькі і некатоліцькі. Чого вчать в одній, а чого в другій школі не думаю над тим розписуватися, але цікаве те, що всякий старається о приняття своїх дітей до шкіл некатоліцьких. Про шкільну управу в нашій провінції подам пізніше і віро, що кождому буде интересно. Які права і нагоди ми Українці маємо — а щільно з них користаємо.

До некатоліцьких шкіл приймають: Жидів, протестантів, православних — та прїняти і греко-католиків, але на часі шкільні власті зажадали вияснення про греко-католицьку церкву, бо вони о такій в нашій місцевості нічого не чули; знають про „русько-католицьку“ церкву, але вона є зана я „римо-католицька“, отже греко-кат. діти, після шкільних властей римокатолицькі, зїстали звільнені зі згаданих шкіл.

Ось і ключ розпуки! Нас одурюють! Миж греко-католики і нам далеко близша прадіна православна церква зі своїми обрядами, як римська; не досить що в ріднім краю під теперішню хвилю переводять наших братів в римські кошари при помочи уряду і нагайки, ба й тут на вільній канадській землі одурюють нас ті, котрі з нас киють.

Прїйшов час, щоби ми рішали про самих себе, щоби ми самі знали хто ми, що ми, що наше а що-нам накинене, де правда і воля а де ні.

В Монтреалю є православна церква, де служить тепер священник російської місії, до котрої належать Українці із Великої України і велике число з Буковини, де проповіді голосяться в російській мові; се одна з причин, які стримують нас Галичан від вступлення в її ряди.

Русько-католицька церква в нас так тісно звязана з римською, що власті тутешні не признають її инак ше як римською. Десять літ назад вона мала вповні 3 тисячі членів, а нині і 3 сотки нема. А чому? Бо люди бачать, як провідники згаданой церкви їх одурюють тим словом „русько-католицька“ а відступають від неї малими та й більшими гуртками і розсіваються по всіх усюдах.

Одні шукають пристановища по церквах протестантських і англїканських, а другі, розчаровані церковною роботою опинились в робітничьих товариствах, а треті, і то що найсильніший гурток, думають про народну, прадіну українську православну церкву.

Та на жаль скажу, що в початках на сім думали і кінчаться, а се тому, що брак відваги взятися до діла солідарно; нема того узла звідки би то розтягнути діло так, щоби принесло користь вірному, широму а одуреному братови.

Православний Календар
Рік 1925.

(Після нового стилю)
ЛЮТИЙ

- 1 Н. Січ. 32 по Сош. Мак.
- 2 П. Евтимія
- 3 В. Максима, Неофіт.
- 4 С. Тимотея, Атаназія
- 5 Ч. Климента
- 6 П. Ксенії
- 7 С. Григорія Богослова.

- 8 Н. О. Мит. і Фар. Ксен.
- 9 П. Перенс. мош. Ів. Золот.
- 10 В. Єфрема
- 11 С. Ігнатія, Романа
- 12 Ч. Трійох Святителів
- 13 П. Кира, Івана Безср.
- 14 С. Лютий. Трифона м.

- 15 Н. Сріт. Госп. О. бл. с.
- 16 П. Симеона і Анни
- 17 В. Ізидора
- 18 С. Агафії
- 19 Ч. Вукола, Юліяна
- 20 П. Партенія
- 21 С. Теодора

- 22 Н. Мясонуст. Никифора
- 23 П. Харламп. і Порф.
- 24 В. Власія, Всеволода
- 25 С. Мелетія
- 26 Ч. Мартиніяна
- 27 П. Авксентія
- 28 С. Онисима, Евфроз.

Що справа укр. прав. церкви в нас під теперішню хвилю на деннім порядку, видно ще і з того, що греко-кат. провідник голосить з амбони і остерігає горстку своїх вірних перед нами, називаючи нас саскатунцями, вовками в овечих шкірах і таке инше. Миж назви „саскатунців“ не встидаємось, а тим більше гордимось нею так, коли й найбільше, як німецький нарід гордиться, коли його назве хто Лютром або Кальвіном.

Дорогі Братя! Знаємо, що нас дурять як протестанти так і католики, то берімся до праці, віруючи в нашу силу; організуємо Братство, — станьмо членом Української Православної Церкви в Канаді, котра так гарно розвивається на Заході, і будьмо певні, що захід прийме нас, поможе нам, як брат братови по Спасителеви.

Будьмо тим фундаментом, на котрім виросте в Монтреалю така церква, за котру наші прадіди проливали свою кров, боронячи її пер Тагарами, Москалями та Ляхами.

Хай живе Українська Православна Церква в нашій місцевості.
Бувший Греко-католик.

На Укр. Прав. Церкву в Вінніпегу.

(Гемтон, Саск.).

Засилаємо „коляду“ на катедру в Вінніпегу. Колядували: Андрій Крипякевич, Ст. Горчинський, Іван Крипякевич і Петро Тимрик в Гемтон, Саск. Жертвували:

По 1 дол.: Гео. Паліброда, Семен Гнип, Вас. Ойстрик, Яків Клевчук, Пар. Ласічук, Марса Загарія, Пар. Филиппчук.

По 50 ц.: Василь Вокарчук. Варазом ми колядували і на „Рідну Школу“ в старім краю і на інституті, тому наша коляда не конче велика.

Андрій Крипякевич.

(Чіпман, Алта.).

Засилаю Вам два долари, а се від себе одного долара, а від своєї жєни одного долара на будову катедрі в Вінніпегу. Іван Котик.

Пресовий Фонд.

Николай Люк, Арбака, Ман. \$1.00
Шира поляка. „П. В.“

Поширяйте „Православний Вісник“ від хати до хати, з рук до рук!

ЦЕРКОВНІ РІЧИ, РИЗИ І КНИЖКИ.

Через редакцію „ПРАВОСЛАВНОГО ВІСНИКА“ можна замовляти всі церковні річи, як фелони, чаші, кадила, свічки, хрести та церковні книжки.

Пишіть на адресу:

THE ORTHODOX HERALD,

379 PARR ST.,

WINNIPEG, MAN.